

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2067

Vragen van het lid **Van Haga** (Groep Van Haga) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *achterstallige coronaboetes* (ingezonden 1 maart 2023).

Antwoord van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 29 maart 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 1970.

Vraag 1

Hebt u kennisgenomen van het bericht «Nog duizenden coronaboetes wachten op beoordeling, maar OM wil niet seponeren»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Onderschrijft u de stellingname van het Openbaar Ministerie (OM), dat aangeeft de openstaande veroordelingen niet te willen seponeren?

Antwoord 2

Het is in de eerste plaats aan het Openbaar Ministerie om te beoordelen of een strafzaak moet worden geseponeerd. Ik ben het echter eens met het standpunt van het OM dat zo veel mogelijk moet worden voorkomen dat lopende strafzaken moeten worden geseponeerd.

Vraag 3

Hoe reflecteert u op deze stellingname van het OM, in het licht van het feit dat wij inmiddels weten dat de effectiviteit en legitimiteit van de coronamaatregelen discutabel waren? Bent u niet van mening dat het in retrospectief niet gerechtvaardigd is om mensen met terugwerkende kracht te beboeten voor het overtreden van regels die niet (wetenschappelijk) onderbouwd konden worden en die bovendien grondwettelijk niet te legitimeren waren?

¹ EenVandaag, 27 februari 2023, «Nog duizenden coronaboetes wachten op beoordeling, maar OM wil niet seponeren: «Dit strepen we niet weg»», <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/nog-duizenden-coronaboetes-wachten-op-beoordeling-maar-om-peinst-niet-over-seponeren-dit-strepen-we-niet-weg/>.

Antwoord 3

In het belang van een goed functionerende democratische rechtstaat dienen regels te worden gehandhaafd, ongeacht of deze maatregelen door sommige mensen of groepen van mensen als discutabel of onvoldoende onderbouwd worden gezien.

Het gaat bovendien hierbij om verzetszaken, dat betekent dat de zaken al op een eerder moment beoordeeld zijn en het OM destijds heeft besloten om een strafbeschikking op te leggen aan de verdachte. Er is hier dus geen sprake van met terugwerkende kracht bestraffen. De verdachten hebben verzet ingesteld en het verzet moet nog beoordeeld worden of door de rechter behandeld worden.

Vraag 4

Hoe reflecteert u op het feit dat het OM kampt met grote personeelstekorten, waardoor ernstige delicten en strafzaken, zoals bijvoorbeeld zedenzaken, onbehandeld blijven, maar dat deze organisatie desalniettemin wel werk gaat maken van het vervolgen van burgers die zich tijdens de coronacrisis hebben beroepen op hun vrijheden en grondrechten en in dat licht gezien eigenlijk geen strafbare feiten hebben begaan?

Antwoord 4

De opsporingsinstanties en het OM hebben, zoals bekend, onvoldoende capaciteit om alle strafbare feiten waar zij kennis van nemen aan te pakken. Om deze reden zijn afspraken gemaakt over de prioritering bij de opsporing en vervolging van strafbare feiten. In zijn algemeenheid geldt bijvoorbeeld dat de aanpak van ernstige strafbare feiten, zoals zedenmisdrijven, voorrang krijgt. De vervolging bij de coronaboetes gaat dus niet ten koste van de vervolging van ernstige strafbare feiten.

Zoals ook blijkt uit het mediabericht waarnaar u verwijst vindt de behandeling van de «coronaboetes» plaats door het Parket Centrale Verwerking OM dat normaal gesproken vooral verkeersovertredingen en overtredingen op het gebied van de openbare orde behandelt. De behandeling van de coronaboetes gaat dus ook in dit opzicht niet ten koste van de vervolging van ernstiger strafbare feiten.

Vraag 5

Hoe reflecteert u op het feit dat bijvoorbeeld de avondklok en de mondkapjesplicht volgens verschillende wetenschappelijke publicaties aantoonbaar geen effect hebben gehad op de bestrijding van het coronavirus, maar het OM burgers toch gaat vervolgen voor het overtreden van deze maatregelen?

Vindt u niet dat voortschrijdend inzicht hierin zwaar zou moeten wegen en het seponeren van deze boetes dientengevolge dus op zijn plaats is, te meer daar de coronamaatregelen op dit moment op geen enkele manier meer relevant zijn voor het waarborgen van de veiligheid en de rechtsstaat en de Nederlandse samenleving dus op geen enkele manier gebaat is bij het doorzetten van deze zaken? Zo nee, waarom niet? Graag een uitgebreide analyse.

Antwoord 5

Zoals ik bij het antwoord op vraag 3 heb toegelicht is het belangrijk dat in een democratische rechtstaat de regels worden gehandhaafd, ook als deze regels door sommige mensen of groepen van mensen als discutabel of onvoldoende onderbouwd worden gezien. Indien mensen het niet eens zijn met een opgelegde strafbeschikking kunnen zij hiertegen verzet instellen bij de officier van justitie. De zaken in onderliggend artikel betreffen nog openstaande verzetszaken. Indien de officier de strafbeschikking niet wijzigt of seponeert naar aanleiding van het verzet dan wordt de zaak voorgelegd aan de rechter. Het is uiteindelijk aan de rechter om te bepalen of de strafbeschikking terecht is opgelegd.

Of een bepaalde regel tijdens het vervolgingsproces nog relevant is voor het waarborgen van de veiligheid en de rechtstaat is geen afweging om de vervolging te stoppen of door te zetten. In onze dynamische samenleving veranderen regels voortdurend. Het gaat erom dat burgers erop mogen vertrouwen dat de overheid de regels handhaaft. Dit geldt des te meer ten opzichte van de burgers die zich wel netjes aan de regels hebben gehouden en de burgers die wel bij overtreding de boete direct betaald hebben.

Vraag 6

Hoeveel mankracht bij het OM gaat het kosten om alle coronaovertredingen op tijd te behandelen? Wat betekent dit voor de bezetting op andere zaken? Hoeveel vertraging levert het innen van de coronaboetes op voor de behandeling van andere strafzaken?

Antwoord 6

Zoals ook blijkt uit het mediabericht waarnaar u verwijst vindt de behandeling van de «coronaboetes» plaats door het Parket Centrale Verwerking OM dat normaal gesproken vooral verkeersovertredingen en overtredingen op het gebied van de openbare orde behandelt. De behandeling van de coronaboetes gaat dus niet ten koste van de vervolging van ernstiger strafbare feiten. Daarnaast geldt dat het overgrote deel van het werk al verricht is, alle corona-zaken zijn reeds beoordeeld waarna een strafbeschikking is opgelegd. Parket Centrale Verwerking OM is bekend en berekend op de instroom van grote aantallen. Het beoordelen en behandelen van de verzetszaken, dat nu nog loopt, is onderdeel van het reguliere werkproces van het Parket.

Vraag 7

Is de vertraging die wordt opgelopen bij de behandeling van andere strafzaken ten faveure van de coronaovertredingen wat u betreft geoorloofd? Zo ja, wat is de argumentatie om hieraan prioriteit te geven ten opzichte van, bijvoorbeeld, wachtende zedenzaken?

Antwoord 7

Zie ook het antwoord op vraag 4. Er wordt geen prioriteit aan de behandeling van verzet tegen de coronaboetes gegeven, dit valt onder het reguliere werkproces van het Parket Centrale Verwerking OM. De behandeling van de coronaboetes gaat niet ten koste van de opsporing en vervolging van ernstiger strafbare feiten.

Vraag 8

Welk voordeel voor de maatschappij levert het innen van de boetes voor coronaovertredingen de samenleving en de rechtsstaat op ten opzichte van de behandeling van andere strafzaken? Op welke manier wordt de nationale veiligheid hierdoor verbeterd en/of gewaarborgd?

Antwoord 8

Het is in het belang van het functioneren van onze democratische rechtstaat dat regels worden gehandhaafd ook als deze regels tijdens het vervolgingsproces niet meer actueel zijn.

Vraag 9

Krijgen de bewindspersonen die zich tijdens de coronacrisis aantoonbaar niet aan de coronamaatregelen hebben gehouden ook een boete? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

Bij de handhaving van regels wordt geen onderscheid gemaakt naar functie.

Vraag 10

Hoeveel gaat het behandelen van de achterstallige coronaovertredingen de samenleving kosten ten opzichte van wat het oplevert? Heeft u een kosten-batenanalyse gemaakt van deze operatie en kunt u deze inzichtelijk maken?

Antwoord 10

Zoals ik hiervoor heb toegelicht is het behandelen van de coronaboetes in het belang van het functioneren van onze democratische rechtstaat. Dit belang kan moeilijk tegen een geldbedrag worden afgezet. Er is dan ook geen kosten-batenanalyse gemaakt.